

פקודת הנזיקין [נוסח חדש]

רבדים בחקיקה

משפט פרטי וכלכלה – חיובים – נזיקין

תוכן ענינים

4	Go	פרק א': פרשנות	
4	Go	פירוש	סעיף 1
4	Go	הגדרות	סעיף 2
5	Go	פרק ב': זכויות וחבויות בנזיקין	
5	Go	עוולה והזכות לתרופה	סעיף 3
5	Go	מעשה של מה בכך	סעיף 4
5	Go	הסתכנות מרצון	סעיף 5
5	Go	מעשה לפי חיקוק	סעיף 6
5	Go	הגדרות	סעיף 7
5	Go	חסינות עובד הציבור	סעיף 7א
5	Go	תובענה נגד עובד המדינה	סעיף 7ב
6	Go	תובענה נגד עובד רשות ציבורית	סעיף 7ג
6	Go	הצטרפות עובד ציבור כנתבע לתובענה	סעיף 7ד
6	Go	תקנות	סעיף 7ה
6	Go	פיצוי ושיפוי המדינה או הרשות הציבורית	סעיף 17
6	Go	רשות שופטת	סעיף 8
7	Go	קטין	סעיף 9
7	Go	תאגיד	סעיף 10
7	Go	מעוולים יחד	סעיף 11
7	Go	אחריות של משתף ומשדל	סעיף 12
7	Go	חבות מעביד	סעיף 13
7	Go	חבותו של שולח	סעיף 14
7	Go	חבותו של בעל חוזה	סעיף 15
7	Go	שמירת חבות	סעיף 16
7	Go	ידיעתו של שלוח או עובד	סעיף 17
7	Go	בן זוג	סעיף 18
8	Go	השפעת מוות על עילת תביעה	סעיף 19
8	Go	עזבון חדל פרעון	סעיף 20
8	Go	פושט רגל	סעיף 21
8	Go	אין המחאה בנזיקין	סעיף 22
8	Go	פרק ג': העוולות	
8	Go	סימן א': תקיפה	
8	Go	תקיפה	סעיף 23
8	Go	הגנה מיוחדת	סעיף 24
9	Go	סימן ב': כליאה	
9	Go	כליאת שוא	סעיף 26
9	Go	הגנה מיוחדת	סעיף 27

פקודת הנזיקין [נוסח חדש]

נוסח מלא ומעודכן

9	Go	סימן ג': הסגת גבול	
9	Go	הסגת גבול במקרקעין	סעיף 29
9	Go	חובת הראיה	סעיף 30
9	Go	הסגת גבול במיטלטלין	סעיף 31
10	Go	חובת הראיה	סעיף 32
10	Go	טעות בנוגע לזכות בעלות או החזקה	סעיף 33
10	Go	תביעת זכות אינה הסגת גבול	סעיף 34
10	Go	סימן ד': רשלנות	
10	Go	רשלנות	סעיף 35
10	Go	חובה כלפי כל אדם	סעיף 36
10	Go	אחריות בעל מקרקעין כלפי מסיג גבול	סעיף 37
10	Go	אחריות כלפי מסיג גבול בשטח צבאי	סעיף 37א
10	Go	חובת הראיה ברשלנות לגבי דברים מסוכנים	סעיף 38
10	Go	חובת הראיה ברשלנות לגבי אש	סעיף 39
11	Go	חובת הראיה ברשלנות לגבי חיה	סעיף 40
11	Go	חובת הראיה ברשלנות כשהדבר מעיד על עצמו	סעיף 41
11	Go	סימן ד'1: היזק על-ידי כלב	
11	Go	נזקים שנגרמו על ידי כלב	סעיף 41א
11	Go	הגנות	סעיף 41ב
11	Go	שמירת דינים	סעיף 41ג
11	Go	סימן ה': מיטרדים	
11	Go	מיטרד לציבור	סעיף 42
11	Go	תובענה על מיטרד לציבור	סעיף 43
11	Go	מיטרד ליחיד	סעיף 44
11	Go	הגנה מיוחדת	סעיף 45
11	Go	מיטרד קיים	סעיף 46
11	Go	שמירת דינים אחרים	סעיף 47
12	Go	הפרעה לאור שמש	סעיף 48
12	Go	מניעת תמיכה	סעיף 48א
12	Go	שימוש הדרוש לטובת הציבור	סעיף 48ב
12	Go	סימן ו': שליחת יד	
12	Go	עיכוב נכס שלא כדין	סעיף 49
12	Go	חובת ההוכחה	סעיף 50
12	Go	החזרת המעוכב	סעיף 51
12	Go	גזל	סעיף 52
12	Go	הגנה מיוחדת	סעיף 53
12	Go	זכות אדם שלישי אינה הגנה	סעיף 54
12	Go	החזרת הגזלה	סעיף 55
12	Go	סימן ז': הטעיה	
12	Go	תרמית	סעיף 56
12	Go	סייג לתובענה על תרמית מסויימת	סעיף 57
12	Go	שקר במפגיע	סעיף 58
13	Go	סימן ח': נגישה	
13	Go	נגישה ת"ט תשל"ב 1971	סעיף 60
13	Go	סימן ט': גרם הפרת חוזה	
13	Go	גרם הפרת חוזה שלא כדין	סעיף 62
13	Go	סימן י': הפרת חובה חקוקה	
13	Go	הפרת חובה חקוקה	סעיף 63
13	Go	פרק ד': אשם	

13	Go	גרם נזק באשם	סעיף 64
13	Go	התנהגות התובע	סעיף 65
13	Go	התנהגות הנתבע	סעיף 66
13	Go	אשם של פלוני מהו	סעיף 67
13	Go	אשם תורם	סעיף 68
14	Go	אשם תורם שגרם מוות	סעיף 69
14	Go	טענת התיישנות	סעיף 70
14	Go	פרק ה': תרופות לעוולות	
14	Go	כל בית משפט מוסמך ליתן תרופה	סעיף 71
14	Go	ציוויים	סעיף 72
14	Go	תנאים למתן ציווי	סעיף 73
14	Go	מקום שאין ליתן ציווי	סעיף 74
14	Go	שמירת סמכויות	סעיף 75
14	Go	פיצויים	סעיף 76
14	Go	אין נפרעים אלא פעם אחת בלבד	סעיף 77
14	Go	זכותם של תלויים לפיצויים	סעיף 78
14	Go	הזכאי להגיש תובענה	סעיף 79
15	Go	הפיצויים וחישובם	סעיף 80
15	Go	סכומים שלא יחושבו	סעיף 81
15	Go	פיצויים וגימלאות מביטוח לאומי	סעיף 82
15	Go	תביעה ושיפוי במעוולים יחד	סעיף 83
15	Go	שיפוי בין מעוולים	סעיף 84
15	Go	הגדרה	סעיף 85
15	Go	סכום ביטוח לא יובא בחשבון פיצויים	סעיף 86
16	Go	פיצויים על לשון הרע בעתון	סעיף 87
16	Go	עוולה שהיא גם עבירה	סעיף 88
16	Go	תחילת התיישנות	סעיף 89
16	Go	פרק ו': שונות	
16	Go	שמירת דינים	סעיף 90
16	Go	הוראות בדבר פסיקת "דיה"	סעיף 91
16	Go	ביטולים וסייגיהם	סעיף 92
16	Go	תחילה	סעיף 93
16	Go	תוספת	
17	Go	מונחים המשמשים בנוסח זה	
17	Go	תְּרוּפָה remedy	
17	Go	לוח השוואה	

פקודת הנזיקין [נוסח חדש]*

פרק א': פרשנות

1. בכפוף לפקודת הפרשנות תתפרש פקודה זו לפי עיקרי הפרשנות המשפטית המקובלים באנגליה, וביטויים המשמשים בה — חזקה היא — ככל שהדבר מתיישב עם ההקשר ובאין הוראה אחרת מפורשת — שמשמעותם כמשמעות הנודעת למקביליהם במשפט האנגלי ויתפרשו על דרך זו.
2. בפקודה זו —
- "הורים" — לרבות הורי הורים והורים חורגים;
- "חיה" — לרבות צפרים, דגים, חרקים וזחלים;
- "חיית בר" — כל חיה שכנוהג בישראל אין מחזיקים אותה כלואה או בפיקוחו של אדם;
- "ילד" — לרבות נכד, ילד חורג, עובר, ילד שלא-מנישואין, או ילד מאומץ; ובהסקת מסקנה בדבר קירבה משפחתית, הכלולה לפי הוראות פקודה זו בהגדרת הביטויים "הורים" ו"ילד", יראו את הנולד שלא-מנישואין ואת המאומץ כצאצא כשר של אמו ושל הידוע כאביו או של מאמצו, הכל לפי הענין;
- "מיטלטלין" — דומם או חיה, לרבות כסף, פרי עצים וגפנים, דגנים, ירקות ויבולים אחרים ומים, בין בתלוש ובין במחובר;
- "מעביד" — מי שיש לו ביחסיו עם אדם אחר שליטה גמורה על הדרך שבו אדם אחר מבצע עבודה בשבילו, ואילו הוא עצמו אין עליו מרות דומה לגבי אותה עבודה, ו"עובד" הוא מי שעבודתו נתונה לשליטה כאמור; אולם מי שהוא בשירות של המדינה או של רשות מקומית או של אדם אחר — לא יראוהו כמעביד או כעובד של זולתו באותו שירות;
- "מקרקעין" — קרקע, עצים, בתים, בנינים וקירות או מבנים אחרים;
- "נזק" — אבדן חיים, אבדן נכס, נוחות, רווחה גופנית או שם-טוב, או חיסור מהם, וכל אבדן או חיסור כיוצאים באלה;

פירוש

הגדרות

* פורסמה בדיני מדינת ישראל, נוסח חדש, מס' 10 מיום י"ט בניסן תשכ"ח (17.4.1968) עמ' 266.

תוקנה ס"ח תשכ"ח מס' 529 מיום 28.6.1968 עמ' 101 (ה"ח תשכ"ה מס' 660 עמ' 276) — תיקון מס' 1 בסעיף 35 לחוק המכר, תשכ"ח-1968.

ס"ח תשכ"ט מס' 561 מיום 3.7.1969 עמ' 152 (ה"ח תשכ"ה מס' 626 עמ' 22) — תיקון מס' 2 בסעיף 3 בחוק להסדר התדיינות בין בני-זוג, תשכ"ט-1969.

ס"ח תשכ"ט מס' 575 מיום 27.7.1969 עמ' 280 (ה"ח תשכ"ד מס' 612 עמ' 178) — תיקון מס' 3 בסעיף 165 לחוק המקרקעין, תשכ"ט-1969.

ס"ח תשל"ב מס' 600 מיום 30.7.1970 עמ' 124 (ה"ח תשכ"ט מס' 855 עמ' 385) — תיקון מס' 4.

ס"ח תשל"ב מס' 638 מיום 26.11.1971 עמ' 3 (ת"ט).

ס"ח תשל"ד מס' 737 מיום 10.7.1974 עמ' 94 (ה"ח תשל"ג מס' 1085 עמ' 452) — תיקון מס' 5.

ס"ח תשמ"א מס' 1011 מיום 11.3.1981 עמ' 134 (ה"ח תש"ם מס' 1453 עמ' 206) — תיקון מס' 6 בסעיף 33 לחוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981.

ס"ח תשנ"ב מס' 1391 מיום 25.3.1992 עמ' 153 (ה"ח תשנ"ב מס' 2104 עמ' 172) — תיקון מס' 7.

ס"ח תשנ"ט מס' 1709 מיום 29.4.1999 עמ' 151 (ה"ח תשנ"ו מס' 2471 עמ' 346) — תיקון מס' 8 בסעיף 28 לחוק עוללות מסחריות, תשנ"ט-1999; ראה סעיף 29 בענין תחילה: 6 חודשים מיום פרסומן.

ס"ח תש"ס מס' 1742 מיום 25.6.2000 עמ' 213 (ה"ח תש"ס מס' 2832 עמ' 146 ו-152) — תיקון מס' 9.

ס"ח תשס"ה מס' 2026 מיום 10.8.2005 עמ' 950 (ה"ח הממשלה תשס"ג מס' 6 עמ' 134) — תיקון מס' 10; תחילתו שישה חודשים מיום פרסומו ור' סעיף 7 לענין תחולה.

ק"ת תשס"ז מס' 6522 מיום 3.10.2006 עמ' 76 — צו תשס"ז-2006.

ק"ת תשס"ט מס' 6781 מיום 1.6.2009 עמ' 938 — צו תשס"ט-2009.

"נזק ממון" — הפסד או הוצאה ממשיים הניתנים לשומה בכסף ואפשר למסור עליהם פרטים;

"נכס" — מקרקעין או מיטלטלין;

"נתבע" — לרבות נתבע בתביעה-שכנגד או בתובענה-שכנגד;

"פגיעה" — נגיעה שלא כדין בזכות משפטית;

"תובע" — לרבות תובע בתביעה-שכנגד או בתובענה-שכנגד;

"תובענה" — כל הליך אזרחי לפני בית משפט, לרבות קיזוז ותביעה שכנגד;

"תופש" — אדם התופש מקרקעין כדין, או הזכאי כלפי בעל המקרקעין לתפוש אותם או להשתמש בהם, ובאין אדם כאמור — בעל המקרקעין.

פרק ב': זכויות וחבויות בניזיקין

3. הדברים המנויים להלן בפקודה זו הם עוולות, ובכפוף להוראות הפקודה — כל הנפגע או הניזוק על ידי עוולה שנעשתה בישראל יהא זכאי לתרופה המפורשת בפקודה מידי עושה העוולה או האחראי לה.

עוולה והזכות לתרופה

4. לא יראו כעוולה מעשה, שאילו היה חוזר ונשנה לא היה בו כדי ליצור תביעה לזכות נוגדת, ואדם בר-דעת ומזג כרגיל לא היה בא בנסיבות הנתונות בתלונה על כך.

מעשה של מה בכך

5. (א) בתובענה שהוגשה על עוולה תהא הגנה שהתובע ידע והעריך, או יש להניח שידע והעריך, את מצב הדברים שגרמו לנזק וכי חשף עצמו או רכשו למצב זה מרצונו.

הסתכנות מרצון

(ב) הוראות סעיף זה לא יחולו על תובענה שהוגשה על עוולה הנובעת מאי-מילוי חובה שהיתה מוטלת על הנתבע מכוח חיקוק.

(ג) ילד למטה מגיל שנים עשרה לא ייחשב כמסוגל לדעת או להעריך את מצב הדברים שגרמו לנזק או כמסוגל מרצונו לחשוף עצמו או רכשו למצב זה.

6. בתובענה שהוגשה על עוולה, חוץ מרשלנות, תהא הגנה שהמעשה שמתלוננים עליו היה לפי הוראות חיקוק ובהתאם להן או שנעשה בתחום הרשאה חוקית או מתוך אמונה סבירה ובתום לב בקיומה של הרשאה חוקית; בסעיף זה, "מעשה" — לרבות מחדל.

מעשה לפי חיקוק (תיקון מס' 10) תשס"ה-2005

7. בסעיפים 7א עד 17 —

הגדרות (תיקון מס' 10) תשס"ה-2005

"מעשה" — לרבות מחדל;

"עובד המדינה" — לרבות אורגן של המדינה וכל אדם הממלא מטעם המדינה תפקיד ציבורי על פי חיקוק, לרבות המשרתים בצבא ההגנה לישראל, במשטרת ישראל, בשירות בתי הסוהר ובארגוני הביטחון האחרים של המדינה, ולמעט בעל חוזה כמשמעותו בסעיף 15;

"עובד רשות ציבורית" — לרבות אורגן של רשות ציבורית וכל אדם הממלא מטעם הרשות הציבורית תפקיד ציבורי על פי חיקוק, ולמעט בעל חוזה כמשמעותו בסעיף 15;

"עובד ציבור" — עובד המדינה או עובד רשות ציבורית, לפי הענין;

"רשות ציבורית" — רשות מקומית, וכל תאגיד שהוקם בחוק המנוי בתוספת;

"תפקיד שלטוני" — תפקיד ציבורי על פי דין כמשמעותו בסעיף 15(ד)(2) לחוק-יסוד: השפיטה.

7א. (א) לא תוגש תובענה נגד עובד ציבור על מעשה שעשה תוך כדי מילוי תפקידו השלטוני כעובד ציבור, המקים אחריות בניזיקין; הוראה זו לא תחול על מעשה כאמור שנעשה ביועץ מתוך כוונה לגרום נזק או בשוויון נפש לאפשרות גרימתו במעשה כאמור.

חסינות עובד הציבור (תיקון מס' 10) תשס"ה-2005

(ב) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי לגרוע מאחריותה של המדינה או של רשות ציבורית לפי סעיפים 13 ו-14 ולפי כל דין.

(ג) החסינות לפי סעיף זה תחול גם על מי שהיה עובד ציבור בעת ביצוע המעשה נושא התובענה.

7ב. (א) הוגשה תובענה נגד עובד המדינה על מעשה שנעשה בעת מילוי תפקידו כעובד

תובענה נגד עובד המדינה (תיקון מס' 10) תשס"ה-2005

המדינה, וטענה המדינה בהודעה לבית המשפט לקיומה של חסינות לפי סעיף 7א לגבי מעשה העובד, אם נעשה המעשה, תצורף המדינה להליך, אם לא צורפה אליו כנתבעת.

(ב) ביקשה המדינה, בהודעתה לפי סעיף קטן (א), כי תידחה התובענה נגד עובד המדינה – תידחה התובענה נגדו, ויראו את התובענה כאילו הוגשה נגד המדינה מכוח אחריותה למעשהו של עובד המדינה לפי סעיפים 13 או 14, ואת מעשה עובד המדינה כאילו נעשה תוך כדי מילוי תפקידו.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב) רשאי התובע לבקש, בתוך תקופה שתיקבע בתקנות, כי בית המשפט יקבע שלא מתקיימים תנאי החסינות לפי סעיף 7א; קבע בית המשפט כאמור, לא תידחה התובענה נגד עובד המדינה, ולא יחולו הוראות סעיף קטן (ב).

(ד) לא מסרה המדינה הודעה כאמור בסעיף קטן (א) או לא ביקשה לדחות את התובענה נגד עובד המדינה כאמור בסעיף קטן (ב), רשאי עובד המדינה לבקש, בתוך תקופה שתיקבע בתקנות, כי בית המשפט יקבע שמתקיימים תנאי החסינות לפי סעיף 7א; ביקש העובד כאמור, תצורף המדינה להליך, אם לא צורפה אליו כנתבעת; קבע בית המשפט כי מתקיימים תנאי החסינות כאמור בסעיף 7א, תידחה התובענה נגד עובד המדינה, ויחולו הוראות סעיף קטן (ב), בשינויים המחויבים; קבע בית המשפט שעובד המדינה עשה את המעשה שלא תוך כדי מילוי תפקידו – תידחה התובענה כנגד המדינה.

(ה) בית המשפט יחליט בבקשת תובע כאמור בסעיף קטן (ג) או בבקשת עובד המדינה כאמור בסעיף קטן (ד), לאלתר.

7ג. (א) הוגשה תובענה נגד עובד רשות ציבורית על מעשה שנעשה בעת מילוי תפקידו כעובד הרשות הציבורית, רשאים הרשות הציבורית או העובד לבקש, בתוך תקופה שתיקבע בתקנות, כי בית המשפט יקבע שמתקיימים תנאי החסינות לפי סעיף 7א לגבי מעשה העובד, אם נעשה המעשה; הוגשה בקשה כאמור, תצורף הרשות הציבורית להליך, אם לא צורפה אליו כנתבעת, ובית המשפט יקבע האם התקיימו תנאי החסינות לפי סעיף 7א.

(ב) קבע בית המשפט כי התקיימו תנאי החסינות לפי סעיף 7א, תידחה התובענה נגד עובד הרשות הציבורית, ויחולו הוראות סעיף 7ב(ב), בשינויים המחויבים; קבע בית המשפט שעובד הציבור עשה את המעשה שלא תוך כדי מילוי תפקידו – תידחה התובענה נגד הרשות הציבורית.

(ג) בית המשפט יחליט בבקשת הרשות הציבורית או העובד כאמור בסעיף קטן (א), לאלתר.

7ד. עובד ציבור רשאי להצטרף כנתבע לתובענה שהוגשה נגד המדינה או נגד הרשות הציבורית, לפי הענין, בשל מעשה שהיה אחראי בשלו אלמלא הוראת סעיף 7א(א), או לשמור, על אף הוראות סעיפים 7א עד 7ג, על מעמדו כנתבע בתובענה שהוגשה נגדו.

7ה. שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי להתקין תקנות לביצוע הוראות סעיפים 7ב עד 7ד, לרבות בענין –

(1) סדרי דין ומועדים;

(2) חובת מתן הודעה למדינה או לרשות הציבורית על הגשת תביעה;

(3) התנאים למסירת הודעה על ידי המדינה כאמור בסעיף 7א(א), והמוסמך לאשר את מסירתה.

7ו. (א) פעל עובד ציבור בסטיה חמורה מהתנהגות ראויה של עובד ציבור, זכאית המדינה או הרשות הציבורית, לפי הענין, על אף הוראות סעיף 7א –

(1) אם ביצע כלפיה עובד הציבור מעשה המקים אחריות בנזיקין – לפיצוי ממנו;

(2) אם נמצאה אחראית למעשה שעשה עובד הציבור – לשיפוי ממנו.

(ב) בהליכים על שיפוי לפי סעיף זה יהיו דמי השיפוי בסכום שיקבע בית המשפט על פי הצדק והיחוסר.

8. אדם שהוא גופו בית משפט או בית דין או אחד מחבריהם, או שהוא ממלא כדין חובותיו של אדם כאמור, וכל אדם אחר המבצע פעולות שיפוט, לרבות בורר – לא תוגש נגדו תובענה על

תובענה נגד עובד רשות ציבורית (תיקון מס' 10) תשס"ה-2005

הצטרפות עובד ציבור כנתבע לתובענה (תיקון מס' 10) תשס"ה-2005

תקנות (תיקון מס' 10) תשס"ה-2005

פיצוי ושיפוי המדינה או הרשות הציבורית (תיקון מס' 10) תשס"ה-2005

רשות שופטת

עוולה שעשה במילוי תפקידו השיפוטי.

9. (א) לא תוגש תובענה נגד אדם על עוולה שעשה אותה בטרם מלאו לו שנים עשרה שנים. קטין
- (ב) מי שלא מלאו לו שמונה עשרה שנים יכול לתבוע על עוולה, ובכפוף לסעיף קטן (א) — להיתבע עליה אולם אין להגיש נגדו תובענה על עוולה הנובעת, במישורין או בעקיפין, מחוזה שעשה.
10. תאגיד לא יפרע פיצויים בשל עוולה אלא אם גרמה לו נזק. תאגיד
11. היה כל אחד משני בני-אדם או יותר חבים לפי הוראות פקודה זו, על מעשה פלוני, והמעשה הוא עוולה, יהיו חבים יחד על אותו מעשה כמעוולים יחד וניתנים להיתבע עליה יחד ולחוד. מעוולים יחד
12. לענין פקודה זו, המשתף עצמו, מסייע, מייעץ או מפתה למעשה או למחדל, שנעשו או שעומדים להיעשות על ידי זולתו, או מצווה, מרשה או מאשר אותם, יהא חב עליהם. אחריות של משתף ומשדל
13. (א) לענין פקודה זו יהא מעביד חב על מעשה שעשה עובד שלו — חבות מעביד
- (1) אם הרשה או אישר את המעשה ;
- (2) אם העובד עשה את המעשה תוך כדי עבודתו ;
- אולם —
- (א) מעביד לא יהא חב על מעשה שעשה מי שאיננו מעובדיו אלא אחד מעובדיו העביר לו תפקידו בלא הרשאתו המפורשת או המשתמעת של המעביד ;
- (ב) מי שהיה אנוס על פי דין להשתמש בשירותו של אדם שאין בחירתו מסורה לו, לא יהיה חב על מעשה שעשה האדם תוך כדי עבודתו זו.
- (ב) רואים מעשה כאילו נעשה תוך כדי עבודתו של עובד, אם עשהו כעובד וכשהוא מבצע את התפקידים הרגילים של עבודתו והכרוכים בה אף על פי שמעשהו של העובד היה ביצוע לא נאות של מעשה שהרשה המעביד ; אולם לא יראו כן מעשה שעשה העובד למטרות של עצמו ולא לענין המעביד.
- (ג) לענין סעיף זה, מעשה — לרבות מחדל.
14. לענין פקודה זו, המעסיק שלוח, שאיננו עובדו, בעשיית מעשה או סוג של מעשים למענו, יהא חב על כל דבר שיעשה השלוח בביצוע אותו מעשה או סוג מעשים ועל הדרך שבה הוא מבצע אותם. חבותו של שולח
15. לענין פקודה זו, העושה חוזה עם אדם אחר, שאיננו עובדו או שלוחו, על מנת שיעשה למענו מעשה פלוני, לא יהא חב על עוולה שתצמח תוך כדי עשיית אותו מעשה ; הוראה זו לא תחול באחת מאלה :
- (1) הוא התרשל בבחירת בעל חוזהו ;
- (2) הוא התערב בעבודתו של בעל חוזהו באופן שגרם לפגיעה או לנזק ;
- (3) הוא הרשה או אישר את המעשה שגרם לפגיעה או לנזק ;
- (4) הוא היה אחראי מכוח חיקוק לעשיית המעשה שביצעו מסר לקבלן עצמאי ;
- (5) הדבר שלעשייתו נעשה החוזה היה שלא כדין.
16. האמור בסעיפים 12, 14 ו-15 אינו גורע מחבותו של שום אדם על מעשה שעשה והאמור בסעיף 13 אינו גורע מחבותו של העובד על מעשה שעשה. שמירת חבות
17. כל מקום שלפי פקודה זו יש לטעון או להוכיח ידיעה, יראו ידיעתו של שלוח או עובד כידיעתו של שולחו או מעבידו, ובלבד שהידיעה נרכשה על ידי השלוח כשהוא פועל למען שולחו, או על ידי העובד תוך כדי עבודתו לגבי הענין או הדבר שעליהם נדרשת הידיעה. ידיעתו של שולח או עובד
18. אין בן-זוג חב על עוולה שעשה בן-זוגו אלא לפי הוראות סעיפים 11 עד 16. בן-זוג (תיקון מס' 2) תשכ"ט-1969

19. (א) נפטר אדם — כל עילות תביעה בשל עוולה שהיו עומדות לנפטר או נגדו, יוסיפו לעמוד בעיניו, בכפוף להוראות סעיף זה, לטובת עזבונו או נגד עזבונו, הכל לפי הענין.

(ב) היתה עילת תובענה מוסיפה לעמוד כאמור לטובת עזבונו של נפטר, והמעשה או המחלל היוצר את העילה גרם למותו, יהיו הפיצויים שניתן להיפרע לטובת העזבון מחושבים בלי שים לב להפסד או לריווח שנגרם לעזבון עקב המוות, אבל ניתן לכלול בהם סכום להוצאות קבורה.

(ג) נסבל נזק על ידי מעשה או מחלל שהיו משמשים עילה לתובענה בשל עוולה נגד אדם פלוני אלא שנפטר לפני הנזק או בשעת הנזק, יראו, לענין פקודה זו, את עילת התובענה שהיתה קיימת נגדו בשל המעשה או המחלל אילו נפטר אחרי הנזק, כאילו היתה קיימת נגדו לפני שנפטר.

(ד) הזכויות הנתונות לפי פקודה זו לעזבון של נפטר באות להוסיף על הזכויות הנתונות לתלויים בנפטר לפי פקודה זו או כל חיקוק אחר ולא לגרוע מהן.

20. עזבון חדל פרעון שניתן להגיש נגדו תובענה לפי סעיף 19, יראו כל חבות בשל עילת התובענה כאילו היא חוב בר-הוכחה נגד העזבון אף שלפי טבעה היא דרישה לדמי נזק בלתי קצובים שאינם נובעים מחוזה או מהבטחה או מהפרת נאמנות.

21. על אף האמור בפקודת פשיטת רגל, 1936, יכול פושט רגל להיות תובע ונתבע על עוולה, אך לא תוגש תובענה על עוולה לזכותם של נכסי פושט רגל או לחובתם; ואולם —

(1) הזכות לתבוע על עוולה שגרמה נזק ממון לנכסי פושט רגל תעבור לידי הנאמן או תמומש בידי;

(2) פסק דין על עוולה שניתן לחובתו של פושט רגל לפני מתן צו כינוס נכסים יהא ניתן להוכחה בפשיטת רגל;

(3) סעיף זה כפוף להוראות סעיף 19.

22. הזכות לתרופה בשל עוולה, וכן החבות עליה, אינה ניתנת להמחאה אלא מכוח הדין.

פרק ג': העולות

סימן א': תקיפה

23. (א) תקיפה היא שימוש בכוח מכל סוג שהוא, ובמתכוון, נגד גופו של אדם על ידי הכאה, נגיעה, הזזה או בכל דרך אחרת, בין במישרין ובין בעקיפין, שלא בהסכמת האדם או בהסכמתו שהושגה בתרמית, וכן נסיון או איום, על ידי מעשה או על ידי תנועה, להשתמש בכוח כאמור נגד גופו של אדם, כשהמנסה או המאיים גורם שהאדם יניח, מטעמים סבירים, שאכן יש לו אותה שעה הכוונה והיכולת לבצע את זממו.

(ב) "שימוש בכוח", לענין סעיף זה — לרבות שימוש בחוס, באור, בחשמל, בגאז, בריח או בכל דבר או חומר אחר, אם השתמשו בהם במידה שיש בה להזיק.

24. בתובענה על תקיפה תהא הגנה לנתבע אם —

(1) עשה את המעשה בסבירות כדי להגן על עצמו או על זולתו מפני פגיעה בחיים, בגוף, בחירות או ברכוש, והיחס בין הנזק שסביר היה שייגרם מהמעשה לבין הנזק שסביר היה שיימנע על ידיו, היה סביר;

(2) השתמש במידה סבירה של כוח כדי למנוע את התובע מהיכנס שלא כדין למקרקעין, או כדי להרחיקו מהם אחרי שנכנס אליהם, או שהה בהם, שלא כדין, והכל כשהנתבע היה תופשם או פעל מכוחו של תופשם; ואולם אם נכנס התובע, או ניסה להיכנס, למקרקעין שלא בכוח, תנאי להגנה הוא שהנתבע ביקש תחילה את התובע שלא להיכנס לשם, או לצאת משם אחרי שנכנס, ונתן לו הזדמנות סבירה למלא בקשתו בדרכי שלום;

(3) השתמש במידה סבירה של כוח כדי להגן על החזקתו במיטלטלין שהוא זכאי להחזיק בהם, או כדי להשיבם מידי התובע שלקח אותם ממנו, או עיכב אותם בידו, שלא כדין; ואולם אם לקח התובע או ניסה לקחת, את המיטלטלין שלא בכוח, תנאי הוא להגנה שהנתבע ביקש תחילה את התובע שלא לקחת אותם, או להחזירם לו לאחר שלקחם, ונתן לו הזדמנות סבירה למלא בקשתו בדרכי שלום;

(4) עשה את מעשהו תוך כדי ביצוע, או סיוע כדין לבצע, צו מעצר או חיפוש, צו מסירה לדין, צו מאסר או צו עיכוב שניתנו על ידי בית משפט או רשות אחרת המוסמכת לכך, ובלבד שהמעשה שמתלוננים עליו הותר באותם צווים אף אם היה פגם בהם או בנתינתם;

(5) התובע לא היה שפוי בדעתו או היה לקוי בשכלו או בגופו, והכוח שהשתמש בו הנתבע היה, או נראה שהיה, במידת הנחיצות הסבירה להגנת התובע עצמו או להגנת אנשים אחרים, והשימוש בו היה בתום לב ובלי זדון;

(6) הנתבע והתובע היו שניהם חיילים בצבא-ההגנה לישראל, והנתבע פעל מכוח דין החל על הצבא ולפי אותו דין;

(7) (נמחקה);

(8) עשה בתום לב מעשה שהיה לו יסוד להניח שהוא לטובת התובע, אלא שלפני שעשהו לא היה בידו לקבל את הסכמת התובע, מפני שבנסיבות ההן לא היה בידי התובע לציין את הסכמתו או שהאדם הממונה עליו כדין לא היה בידו להסכים מטעמו, ולנתבע היה יסוד להניח כי טובת התובע מחייבת שלא לדחות את המעשה.

25. (בוטל).

(תיקון מס' 9)
תש"ס-2000

(תיקון מס' 10)
תש"ה-2005

סימן ב': כליאה

26. כליאת שוא היא שלילת חירותו של אדם, שלילה מוחלטת ושלא כדין, למשך זמן כלשהו, באמצעים פסיים או על ידי הופעה כבעל סמכות.

כליאת שוא

27. בתובענה שהוגשה על כליאת שוא תהא הגנה לנתבע אם —

הגנה מיוחדת

(1) עשה את מעשהו תוך כדי ביצוע, או סיוע כדין לבצע, צו מעצר או חיפוש, צו מסירה לדין, צו מאסר או צו עיכוב שניתנו על ידי בית משפט או רשות אחרת המוסמכת לכך, ובלבד שהמעשה שמתלוננים עליו הותר באותם צווים אף אם היה פגם בהם או בנתינתם;

(2) התובע היה נתון במשמורת כדין לפי הוראות חיקוק;

(3) התובע לא היה שפוי בדעתו או היה לקוי בשכלו או בגופו, ושליילת חירותו היתה, או נראה שהיתה, נחוצה באופן סביר להגנת התובע עצמו או להגנת אנשים אחרים ובוצעה בתום לב ובלי זדון;

(4) המעשה שהתובע מתלונן עליו היה מעשה, שהאדם שעשהו היה צפוי לעונש לפי הוראות חיקוק אילולא עשהו;

(5) הנתבע והתובע היו שניהם חיילים בצבא-ההגנה לישראל והנתבע פעל מכוח דין החל על הצבא ולפי אותו דין;

(6) הנתבע הוא הורו או אפוטרופסו או מורהו של התובע, או שהיחס שלו אל התובע דומה לשל הורו או אפוטרופסו או מורהו, והוא שלל מהתובע את חירותו שלילה ארעית בלבד לזמן שהיה נחוץ באופן סביר למען ייטיב דרכו.

28. (בוטל).

(תיקון מס' 10)
תש"ה-2005

סימן ג': הסגת גבול

29. הסגת גבול במקרקעין היא כניסה למקרקעין שלא כדין, או היזק או הפרעה בידי אדם למקרקעין שלא כדין; אך אין תובע יכול להיפרע פיצויים על הסגת גבול במקרקעין אלא אם סבל על ידי כך נזק ממון.

הסגת גבול במקרקעין

30. בתובענה שהוגשה על הסגת גבול במקרקעין — על הנתבע הראיה שהמעשה שעליו מתלוננים לא היה שלא כדין.

חובת הראיה

31. הסגת גבול במיטלטלין היא לקיחת טובין שלא כדין מהחזקתו של אדם אחר, או הפרעה אלימה בהם בהיותם בהחזקתו של אדם אחר; אך אין תובע יכול להיפרע פיצויים על הסגת גבול במיטלטלין אלא אם סבל על ידי כך נזק ממון.

הסגת גבול במיטלטלין

32. בתובענה שהוגשה על הסגת גבול במיטלטלין — על הנתבע הראיה שהמעשה שעליו מתלוננים לא היה שלא כדין. חובת הראיה
33. טעות בנוגע לבעלות או לזכות החזקה, ואפילו טעות בתום לב, וכן כוונה לפעול לטובת הבעל האמיתי, אינן הצדק להפרעה בנכסיו של אחר; אולם — טעות בנוגע לזכות בעלות או החזקה
- (1) המוביל טובין, או כל המקבל עליו הובלתם או שמירתם של טובין כשירות ציבורי, איננו מסיג גבול על ידי שהוא מטפל בטובין בדרך הרגילה של אותו שירות ורק לפי הוראתו ומטעמו של אדם שמסר לו את הטובין לשם כך מתוך הנחה בתום לב שמוסר הטובין זכאי לטפל בהם;
- (2) פועל או עובד איננו מסיג גבול על ידי שהוא מטפל בנכס בדרך הרגילה של עבודתו ובדרך שהורשה על ידי מעבידו והוא מניח בתום לב שמעבידו זכאי להרשות לו דרך זו של טיפול.
34. טענת זכות לטפל בנכס או למנוע אדם אחר מטפל בו, היא בלבד איננה הסגת גבול. חביעת זכות אינה הסגת גבול
- 34א. (בוטל). (תיקון מס' 6 תשמ"א-1981)
- סימן ד': רשלנות
35. עשה אדם מעשה שאדם סביר ונבון לא היה עושה באותן נסיבות, או לא עשה מעשה שאדם סביר ונבון היה עושה באותן נסיבות, או שבמשלח יד פלוני לא השתמש במיומנות, או לא נקט מידת זהירות, שאדם סביר ונבון וכשיר לפעול באותו משלח יד היה משתמש או נוקט באותן נסיבות — הרי זו התרשלות; ואם התרשלות כאמור ביחס לאדם אחר, שלגביו יש לו באותן נסיבות חובה שלא לנהוג כפי שנהג, הרי זו רשלנות, והגורם ברשלנותו נזק לזולתו עושה עוולה. רשלנות
36. החובה האמורה בסעיף 35 מוטלת כלפי כל אדם וכלפי בעל כל נכס, כל אימת שאדם סביר צריך היה באותן נסיבות לראות מראש שהם עלולים במהלכם הרגיל של דברים להיפגע ממעשה או ממחדל המפורשים באותו סעיף. חובה כלפי כל אדם
37. האחריות לפי סעיפים 35 ו-36 של בעל מקרקעין או של תופשם, בשל מצבם של המקרקעין, תחזוקתם או תיקונם, לא תחול כלפי מי שנכנס למקרקעין כמסיג גבול, אלא אם הוכיח התובע שנכנס בתום לב ובלי כוונה לעבור עבירה או לעשות עוולה. אחריות בעל מקרקעין כלפי מסיג גבול (תיקון מס' 4 תשל"ז-1970)
- 37א. (א) האחריות לפי סעיפים 35 ו-36 בשל מצבו של שטח צבאי, תחזוקתו או תיקונו או בשל השימוש בו, לא תחול כלפי מי שנכנס לאותו שטח כמסיג גבול, אלא אם הוכיח התובע שנכנס בתום לב ובלי כוונה לעבור עבירה או לעשות עוולה ושהאחראי לאותו שטח, או הפועל מטעמו במקום הכניסה, ידע על הימצאותו של הנכנס באותו שטח בשעה שנגרם הנזק. אחריות כלפי מסיג גבול בשטח צבאי (תיקון מס' 4 תשל"ז-1970)
- (ב) בסעיף זה, "שטח צבאי" —
- (1) מקרקעין התפוששים בידי צבא-הגנה לישראל או שלוחה אחרת של מערכת הבטחון שאישר אותה שר הבטחון לענין זה;
- (2) מקרקעין המשמשים למטרה בטחונית שעל הכניסה אליהם הופקדה שמירה או שהכניסה הוגבלה בהודעה המוצגת מחוצה להם;
- (3) מקרקעין שיש בהם מיתקנים המיועדים למנוע כניסה לישראל או יציאה ממנה; לענין זה אישורו של מי שהסמיכו לכך שר הבטחון, כי המיתקן נועד לשמש למניעת כניסה לישראל או יציאה ממנה, יהא ראיה מוחלטת לדבר.
- (ג) סעיף זה לא יחול אלא בתקופה שקיים במדינה מצב של חירום בתוקף אכרזה לפי סעיף 9(א) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948.
38. בתובענה שהוגשה על נזק והוכח בה שהנזק נגרם על ידי דבר מסוכן, למעט אש או חיה, או על ידי שנמלט דבר העלול לגרום נזק בהימלטו, וכי הנתבע היה בעלול של הדבר או ממונה עליו או תופש הנכס שמתוכו נמלט הדבר — על הנתבע הראיה שלא היתה לגבי הדבר המסוכן או הנמלט התרשלות שיחוב עליה. חובת הראיה ברשלנות לגבי דברים מסוכנים
39. בתובענה שהוגשה על נזק והוכח בה שהנזק נגרם על ידי אש או עקב אש, וכי הנתבע חובת הראיה ברשלנות לגבי אש

הבעיר את האש או היה אחראי להבער האש, או שהוא תופש המקרקעין או בעל המיטלטלין שמהם יצאה האש — על הנתבע הראיה שלא היתה לגבי מקורה של האש או התפשטותה, התרשלות שיחוב עליה.

40. בתובענה שהוגשה על נזק והוכח בה שתי אלה:

חובת הראיה
ברשלנות לגבי חיה

(1) הנזק נגרם על ידי חייט-בר, או על ידי חיה שאינה חייט-בר אלא שהנתבע ידע, או חזקה עליו שידע, כי היא מועדת לעשות את המעשה שגרם את הנזק;

(2) הנתבע היה בעל אחת החיות האמורות או היה ממונה עליה — על הנתבע הראיה שלא היתה לגביה התרשלות שיחוב עליה.

41. בתובענה שהוגשה על נזק והוכח בה כי לתובע לא היתה ידיעה או לא היתה לו יכולת לדעת מה היו למעשה הנסיבות שגרמו למקרה אשר הביא לידי הנזק, וכי הנזק נגרם על ידי נכס שלנתבע היתה שליטה מלאה עליו, ונראה לבית המשפט שאירוע המקרה שגרם לנזק מתיישב יותר עם המסקנה שהנתבע לא נקט זהירות סבירה מאשר עם המסקנה שהוא נקט זהירות סבירה — על הנתבע הראיה שלא היתה לגבי המקרה שהביא לידי הנזק התרשלות שיחוב עליה.

חובת הראיה
ברשלנות כשהדבר
מעיד על עצמו

סימן ד'1: היזק על-ידי כלב

(תיקון מס' 7)
תשנ"ב-1992

41א. בתובענה בשל נזק לגוף שנגרם על ידי כלב, חייב בעליו של הכלב או מי שמחזיק בכלב דרך קבע (להלן — הבעלים) לפצות את הניזוק, ואין נפקא מינה אם היתה או לא היתה התרשלות מצדו של הבעלים.

נזקים שנגרמו על ידי
כלב
(תיקון מס' 7)
תשנ"ב-1992

41ב. בתובענה לפי סימן זה לא תהא הגנה לבעלים, אלא אם כן הנזק נגרם עקב אחד מאלה —

הגנות
(תיקון מס' 7)
תשנ"ב-1992

(1) התגררות של הניזוק בכלב;

(2) תקיפת הניזוק את הבעלים, את בן זוגו, הורו או ילדו;

(3) הסגת גבול של הניזוק במקרקעין של הבעלים.

41ג. אין סימן זה גורע מזכויות אחרות לפי פקודה זו או לפי כל דין אחר.

שמירת דינים
(תיקון מס' 7)
תשנ"ב-1992

סימן ה': מיטרדים

42. מיטרד לציבור הוא מעשה שאינו כדין או מחדל מחובה משפטית, כשהמעשה או המחדל מסכן את החיים, הבטיחות, הבריאות, הרכוש או הנוחות של הציבור, או שהוא מכשול לציבור להשתמש בזכות מזכויות הכלל.

מיטרד לציבור

43. לא תוגש תובענה על מיטרד לציבור אלא —

תובענה על מיטרד
לציבור

(1) על ידי היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו, לשם מתן ציווי;

(2) על ידי אדם שסבל על ידי כך נזק ממון.

44. (א) מיטרד ליחיד הוא כשאדם מתנהג בעצמו או מנהל את עסקו או משתמש במקרקעין התפושם בידו באופן שיש בו הפרעה של ממש לשימוש סביר במקרקעין של אדם אחר או להנאה סבירה מהם בהתחשב עם מקומם וטיבם; אך לא ייפרע אדם פיצויים בעד מיטרד ליחיד אלא אם סבל ממנו נזק.

מיטרד ליחיד

(ב) הוראות סעיף זה לא יחולו על הפרעה לאור שמש.

45. בתובענה על מיטרד ליחיד תהא הגנה אם המעשה שעליו מתלוננים נעשה על פי תנאי או הסכם המחייבים את התובע ופועלים לטובת הנתבע.

הגנה מיוחדת

46. בתובענה על מיטרד ליחיד לא תהא הגנה בכך בלבד שהמיטרד היה קיים לפני שהתובע תפס או רכש את המקרקעין הנדונים.

מיטרד קיים

47. הוראות הסעיפים 42 עד 46 באות להוסיף על ההוראות בנוגע למיטרד שנקבעו בכל חיקוק אחר ולא לגרוע מהן.

שמירת דינים אחרים

48. אדם עושה עוולה אם הוא מונע, על ידי חסימה או בדרך אחרת, מבעל מקרקעין או מן התופש אותם ליהנות מכמות סבירה של אור שמש, בהתחשב עם מקומם וטיבם של המקרקעין, לאחר שהבעל או התופש או מי שקדמו להם בזכויות אלו נהנו ברציפות מאור זה — שלא לפי תנאי חוזה או הסכם — לפחות חמש עשרה שנים שקדמו בתכופף לחסימה או למניעה.
- 48א. היה במקרקעין משום תמיכה למקרקעין שכנים, תהא עשיית דבר המונע או שולל תמיכה זו — עוולה.
- 48ב. שימוש במקרקעין הדרוש לטובת הציבור לא יהיה בו מיטרד לענין סימן זה, אף אם הוא גורם נזק למקרקעין שכנים או מונע מבעליהם הנאה מלאה ממקרקעיהם, ובלבד שהנזק שנגרם אינו חורג מתחום הנסבל והמשתמש נקט אמצעים סבירים כדי להקטין את הנזק ככל האפשר; אולם רשאי בית המשפט לפסוק פיצויים — אם בתשלום חד-פעמי ואם בתשלומים חוזרים — אם נגרם לבעל המקרקעין נזק ממון.
- סימן ו': שליחת יד
49. עיכוב שלא כדין הוא מניעת מיטלטלין שלא כדין מאדם הזכאי להחזיק בהם מיד.
50. בתובענה שהוגשה על עיכוב שלא כדין — חובת ההוכחה על הנתבע שהמניעה היתה כדין.
51. בתובענה שהוגשה על עיכוב שלא כדין רשאי בית המשפט, לפי הנסיבות, לצוות על החזרת הנכס המעוכב, בנוסף על כל תרופה אחרת שנקבעה בפקודה זו או במקומה של תרופה כאמור.
52. גזל הוא כשהנתבע מעביר שלא כדין לשימוש עצמו מיטלטלין שהזכות להחזיקם היא לתובע, על ידי שהנתבע לוקח אותם, מעכב אותם, משמיד אותם, מוסר אותם לאדם שלישי או שולל אותם מן התובע בדרך אחרת.
53. בתובענה שהוגשה על גזל תהא הגנה לנתבע, אם קנה את המיטלטלין בתום לב בהתאם לסעיף 34 לחוק המכר, תשכ"ח-1968.
54. בתובענה שהוגשה על גזל, לא יוכל הנתבע לשם הגנה להעלות, נגד האדם הזכאי להחזיק במיטלטלין מיד, את זכותו של אדם שלישי.
55. בתובענה שהוגשה על גזל רשאי בית המשפט, לפי הנסיבות, לצוות על החזרת הגזלה, בנוסף על כל תרופה אחרת שנקבעה בפקודה זו או במקומה של תרופה כאמור.
- סימן ז': הטעיה
56. תרמית היא הצג כוזב של עובדה, בידיעה שהיא כוזבת או באין אמונה באמיתותה או מתוך קלות ראש, כשלא איכפת למציג אם אמת היא או כזב, ובכוונה שהמוטעה על ידי ההיצג יפעל על פיו; אולם אין להגיש תובענה על היצג כאמור, אלא אם היה מכוון להטעות את התובע, אף הטעה אותו, והתובע פעל על פיו וסבל על ידי כך נזק ממון.
57. אין להגיש תובענה על היצג כאמור בסעיף 56, שנעשתה בנוגע לאפיו של אדם, להתנהגותו, לאשראי שלו, לכשרו, למלאכתו או לעיסוקו, כדי להשיג בשבילו אשראי, כסף או טובין, אלא אם היה ההיצג בכתב חתום בידי הנתבע עצמו.
58. (א) שקר מפגיע הוא פרסום הודעה כוזבת בזדון, בין בעל פה ובין בדרך אחרת, בנוגע לעסקו של אדם, למשלח ידו, למקצועו, או לטובין שלו או לזכות קנין שלו; אך לא ייפרע אדם פיצויים בעד פרסום כזה, אלא אם סבל על ידי כך נזק ממון.
- (ב) "פרסום", לענין סעיף זה — כמשמעותו בסעיף 2 לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965.
59. (בוטל).

סימן ח': נגישה

60. נגישה היא פתיחתו או המשכתו של הליך נפל – למעשה, ובזדון, ובלי סיבה סבירה ומסתברת – נגד אדם, בפלילים או בפשיטת רגל או בפירוק, וההליך חיבל באשראי שלו או בשמו הטוב או סיכן את חירותו, ונסתיים לטובתו, אם היה ההליך עשוי להסתיים כך; אך לא תוגש תובענה נגד אדם על נגישה רק משום שמסר ידיעות לרשות מוסמכת שפתחה בהליכים.

נגישה
ת"ט תשל"ב-1971

61. (בוטל).

(תיקון מס' 10)
תשס"ה-2005

סימן ט': גרם הפרת חוזה

62. (א) מי שביועין ובלי צידוק מספיק גורם לאדם שיפר חוזה מחייב כדין שבינו לבין אדם שלישי, הריהו עושה עוולה כלפי אותו אדם שלישי, אולם האדם השלישי לא יוכל להיפרע פיצויים בעד עוולה זו אלא אם סבל על ידי כך נזק ממון.

גרם הפרת חוזה שלא
כדין

(ב) לענין סעיף זה, היחסים הנוצרים על ידי נישואין לא ייחשבו כחוזה, ושכיתה והשבתה לא ייחשבו כהפרת חוזה.

סימן י': הפרת חובה חקוקה

63. (א) מפר חובה חקוקה הוא מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו על פי כל חיקוק — למעט פקודה זו — והחיקוק, לפי פירושו הנכון, נועד לטובתו או להגנתו של אדם אחר, וההפרה גרמה לאותו אדם נזק מסוג או מטבעו של הנזק שאליה נתכוון החיקוק; אולם אין האדם האחר זכאי בשל ההפרה לתרופה המפורשת בפקודה זו, אם החיקוק, לפי פירושו הנכון, התכוון להוציא תרופה זו.

הפרת חובה חקוקה

(ב) לענין סעיף זה רואים חיקוק כאילו נעשה לטובתו או להגנתו של פלוני, אם לפי פירושו הנכון הוא נועד לטובתו או להגנתו של אותו פלוני או לטובתם או להגנתם של בני-אדם בכלל או של בני-אדם מסוג או הגדר שעמם נמנה אותו פלוני.

פרק ד': אשם

64. "אשם" הוא מעשהו או מחדלו של אדם, שהם עוולה לפי פקודה זו, או שהם עוולה כשיש בצדם נזק, או שהם התרשלות שהזיקה לעצמו, ורואים אדם כמי שגרם לנזק באשמו, אם היה האשם הסיבה או אחת הסיבות לנזק; אולם לא יראוהו כך אם נתקיימה אחת מאלה:

גרם נזק באשם

- (1) הנזק נגרם על ידי מקרה טבעי בלתי רגיל, שאדם סביר לא יכול היה לראותו מראש ואי אפשר היה למנוע תוצאותיו אף בזהירות סבירה;
- (2) אשמו של אדם אחר הוא שהיה הסיבה המכרעת לנזק;

(3) הוא ילד שלא מלאו לו שנים עשרה שנה, והוא שניזוק, לאחר שהאדם שגרם לנזק הזמין אותו, או הרשה לו, לשהות בנכס, שבו או בקשר עמו אירע הנזק או להימצא כה קרוב לאותו נכס שבמהלכם הרגיל של הדברים היה עשוי להיפגע באשמו של אותו אדם.

65. נתבע שגרם לנזק באשמו, אלא שהתנהגותו של התובע היא שהביאה לידי האשם, רשאי בית המשפט לפטור אותו מחבותו לפצות את התובע או להקטין את הפיצויים ככל שבית המשפט יראה לצודק.

התנהגות התובע

66. מקום שגם התובע גם הנתבע גרמו לנזק באשם, אלא שהתנהגותו של הנתבע היא שהביאה לידי אשמו של התובע, רשאי בית המשפט להגדיל את הפיצויים שהנתבע היה חייב לשלם, אילולא הוראות סעיף 64, ובלבד שלא יעלו על הסכום שהיה חייב לשלם לולא גרם גם התובע לנזק באשמו.

התנהגות הנתבע

67. אשמו של פלוני, לענין סעיפים 64 עד 66 — לרבות אשמו של אדם שאותו פלוני אחראי לו, והוא כשאינן משמעות אחרת מתחייבת מן ההקשר.

אשם של פלוני – מהו

68. (א) סבל אדם נזק, מקצתו עקב אשמו שלו ומקצתו עקב אשמו של אחר, לא תיכשל תביעת פיצויים בעד הנזק מחמת אשמו של הניזוק, אלא שהפיצויים שייפרעו יופחתו בשיעור שבית

אשם תורם

המשפט ימצא לנכון ולצורך תוך התחשבות במידת אחריותו של התובע לנזק; אולם האמור בזה אין כוחו יפה להכשיל הגנה הנובעת מחוזה, ואם חל על התביעה חוזה או דין המגבילים את החבות, לא ייפרע התובע פיצויים למעלה מן הגבול שנקבע כאמור.

(ב) הופחתו הפיצויים לפי סעיף קטן (א), יקבע בית המשפט וירשום את סך כל הפיצויים שהתובע היה יכול להיפרע אילולא אשמו.

(ג) הוראות הסעיפים 11 ו-83 יחולו כל אימת שנמצאו שנים או יותר חבים לפי סעיף קטן (א) על נזק שנגרם לאדם, או שהיו חבים אילו נתבעו לדין.

69. מת אדם, עקב אשמו שלו ושל אחר, ואילו הוגשה תובענה לטובת העזובין לפי סעיף 19 היה בית המשפט מפחית את הפיצויים לפי סעיף 68(א), הרי אם תוגש תובענה לטובת התלויים באותו אדם לפי סעיף 78 יופחתו הפיצויים בשיעור יחסי.

70. בכל מקרה שחל עליו סעיף 68(א) ואחד מבני האשם פוטר עצמו מחבותו כלפי בר-אשם פלוני או בא-כוחו החוקי, בהסתמך על דין התיישנות, לא יהיה זכאי להיפרע מאותו פלוני או מבא-כוחו פיצויים או השתתפות מכוח הסעיף האמור.

פרק ה': תרופות לעולות

71. כל בית משפט אזרחי יהא מוסמך בתחומי שיפוטו ליתן תרופה לעולה על פי פקודה זו, בכפוף להוראות כל דין חקוק החל על אותו בית משפט, ורשאי הוא ליתן ציווי בשל עוולה גם כשלא נתבעו או לא נפסקו פיצויים או סעד אחר.

72. ציווי יכול שיהיה צו עשה או צו לא-תעשה, לשעה או לתמיד.

73. בית המשפט לא יתן ציווי לשעה אלא אם ראה להנחת דעתו, על פי תצהיר או בדרך אחרת, כי קיימת שאלה של ממש שיש לדון בה, וקרוב לודאי שהתובע יהא זכאי לתרופה ושיהא קשה, או אי אפשר, לעשות מלוא הצדק בשלב מאוחר יותר אם לא יינתן ציווי לשעה.

74. בית המשפט לא יתן ציווי, אם הוא סבור שהפגיעה או הנזק שנגרמו לתובע הם קטנים וניתנים להערכה בכסף ולפיצוי מספיק בתשלום כסף, ומתן ציווי יהיה בו משום התעמרות בנתבע, אך רשאי הוא לפסוק פיצויים.

75. הוראות סעיפים 72 עד 74 באות להוסיף על סמכויות בתי המשפט ליתן ציווי לפי כל דין חקוק אחר ולא לגרוע מהן.

76. פיצויים אפשר שיינתנו הם בלבד או בנוסף על ציווי או במקומו; אלא שאם —

(1) סבל התובע נזק, יינתנו פיצויים רק בשל אותו נזק שעלול לבוא באורח טבעי במהלכם הרגיל של הדברים ושבא במישרין מעוללת הנתבע;

(2) סבל התובע נזק ממון, לא יינתנו לו פיצויים בשל הנזק אלא אם מסר פרטים עליו בכתב התביעה או בצירוף לו.

77. (א) בכפוף להוראות סעיפים 85-83, אדם שנפרע פיצויים או סעד אחר בשל עוולה, ומי שתובע באמצעות אדם כאמור או מכוחו, לא ייפרעו פיצויים נוספים בשל אותה עוולה.

(ב) לא ייפרע אדם פיצויים או סעד אחר בשל עוולה אם יש בה גם הפרת חוזה או הפרת חיוב הדומה לחיוב על פי חוזה, ובית משפט, בית דין או בורר כבר פסק פיצויים בעד הפרה זו לאותו אדם או למי שמכוחו הוא תובע.

(ג) לא ייפרע אדם פיצויים בעד הפרת חוזה או בעד הפרת חיוב הדומה לחיוב על פי חוזה, אם אותה הפרה היא גם עוולה ובית משפט כבר פסק בשל אותה עוולה פיצויים או סעד אחר לאותו אדם או למי שבאמצעותו או מכוחו הוא תובע.

78. גרמה עוולה למותו של אדם, והיה אותו אדם, אילולא מת, זכאי אותה שעה לפיצויים לפי פקודה זו בעד חבלת גוף שגרמה לו העוולה — יהיו בן זוגו, הורו וילדו זכאים לפיצויים מן האדם האחראי לעוולה.

79. תובענה לפיצויים לפי סעיף 78 תוגש על ידי מבצע הצוואה, או מנהל העזובין, או היורשים של המת, לטובת בן זוגו, הורו וילדו, או לטובת אלה מהם שעודם בחיים; אם תוך ששה חדשים

אשם תורם שגרם מות

טענת התיישנות

כל בית משפט מוסמך ליתן תרופה

ציוויים

תנאים למתן ציווי

מקום שאין ליתן ציווי

שמירת סמכויות

פיצויים

אין נפרעים אלא פעם אחת בלבד

זכותם של תלויים לפיצויים

הזכאי להגיש תובענה

לאחר מות הנפגע לא הוגשה תובענה כאמור — כל מי שלטובתו אפשר היה להגישה רשאי להגישה בשם כולם או בשם מקצתם.

80. בתובענה לפי סעיף 78 יש למסור פרטים בדבר האנשים שלטובתם היא מוגשת ובדבר הפסד הממון שסבל כל אחד מהם עקב מות הנפגע, והפיצויים יינתנו בעד הפסד הממון שסבלו למעשה, או עתידים לסבול אותו למעשה, ובכלל זה הוצאות שהוציאו לקבורתו; לאחר שינוכו מסכום הפיצויים הוצאות משפט שלא נגבו מהנתבע, יקבע בית המשפט בשעת שפיטה, את חלקו של כל אחד מן הזכאים בסכום הנותר.

81. בקביעת סכום הפיצויים לא יובאו בחשבון — סכומים שלא יחושבו

(1) סכום שנתקבל או שזכאים לקבלו במות המת לפי חוזה ביטוח;

(2) סכום ששולם או שחייבים לשלמו לרגל האבל על המת.

82. (א) המבוטח לפי חלק ב' לחוק הביטוח הלאומי, תשי"ד-1953 (להלן בפרק זה — החוק), לרבות התלוי בו כאמור בסעיף 22(ב) לחוק, שהיו זכאים לפי פקודה זו עקב מאורע אחד גם לפיצויים מן המעביד, וגם לגימלה לפי חלק ב' לחוק — תנוכה הגימלה מסכום הפיצויים שהיו מגיעים להם ממעבידם אילולא סעיף זה.

(ב) לענין סעיף זה —

"גימלה" — השווי הכספי של הגימלאות, להוציא גימלה בעין, שניתנו או שעתידות להינתן לפי חלק ב' לחוק, לרבות תמורת דמי פגיעה המשתלמת לפי סעיף 38 לחוק, וגימלה שהופחתה או שנשללה עקב מעשה או מחדל של העובד, או שלא ניתנה בגלל בחירה בגימלה אחרת לפי החוק, רואים אותה כאילו ניתנה או שעתידה להינתן בשלמותה; הוראות שר העבודה לפי סעיף 49(ב) לחוק בדבר היוון קיצבאות ובדבר חישוב ערכן הכספי של גימלאות בעין, כוחן יפה גם לקביעת השווי הכספי של גימלאות לענין סעיף קטן זה;

"מעביד" — החייב לפי החוק בתשלום דמי הביטוח בעד המבוטח, לרבות מי שהמעביד אחראי למעשהו לפי סעיף 13 לפקודה זו.

(ג) בנסיבות האמורות בסעיף קטן (א) לא יראו, לענין סעיף 70 לחוק, את המעביד כצד שלישי שזכויות כלפיו מועברות למוסד לביטוח לאומי.

83. (א) סבל אדם נזק עקב עוולה — אין פסק הדין שניתן נגד מעוול החב על אותו נזק חוסם בעד הגשת תובענה נגד אדם אחר שאילו נתבע לדין היה חב על אותו נזק כמעוול יחד.

(ב) הוגשו בשל נזק אחד על ידי האדם שסבל אותו או לטובת עצבונו, בן זוגו, הורו או ילדו, תובענות אחדות נגד מעוולים החבים על אותו נזק, אם כמעוולים יחד ואם באופן אחר — סך כל הסכומים שאפשר להיפרע כפיצויים בפסקי הדין שיינתנו באותן תובענות לא יעלה על סכום הפיצויים שנפסק בפסק הדין שניתן ראשון ולא בוטל בערעור, או כפי ששונה בערעור, ובכל אחת מן התובענות, זולת זו שניתן בה פסק דין ראשון כאמור, לא יהיה התובע זכאי להוצאות, אלא אם סבור בית המשפט שהיה יסוד סביר להגיש את התובענה; היה פסק הדין הראשון נגד מעביד כמשמעותו בסעיף 82 ובנסיבות המפורטות בו, יבוא לענין סעיף קטן זה במקום סכום הפיצויים שבפסק הדין הראשון הסכום שהיו פוסקים אילולא סעיף 82.

84. (א) כל מעוול החב על הנזק רשאי להיפרע דמי השתתפות מכל מעוול אחר החב, או שאילו נתבע היה חב, על אותו נזק, אם כמעוול יחד ואם באופן אחר, אלא ששום אדם לא יהא זכאי להיפרע דמי השתתפות לפי סעיף קטן זה ממי שזכאי לשיפוי ממנו בשל החבות שבגללה נתבעת ההשתתפות.

(ב) בהליכים על השתתפות לפי סעיף זה יהיו דמי השתתפות בסכום שיקבע בית המשפט על פי הצדק והיורש בהתחשב עם מידת אחריותו של האדם לנזק; בית המשפט מוסמך לפטור אדם מחובת השתתפות או להורות שהשתתפותו של אדם תהא כדי שיפוי מלא.

85. "עוולה", בסעיפים 83 ו-84 — בין אם היא עבירה פלילית ובין אם לאו, והאמור בהם אינו בא להשפיע על הליך פלילי בשל מעשה שלא כדין או לעשות אכיף כל הסכם בדבר שיפוי, שלא היה אכיף אילולא סעיפים אלה.

86. שעה שבאים לשום פיצויים המשתלמים בשל עוולה, לא יובא בחשבון כל סכום ששולם או

שמגיע לרגל אותה עוולה על פי חוזה ביטוח.

87. (א) תובע שזכה במשפט נגד בעל עתון בשל פרסום לשון הרע באותו עתון, והוא מראה לבית המשפט שלפניו נתבררה התובענה שאין הוא יכול להביא לקיום פסק הדין בדרך של הוצאה לפועל נגד מקרקעין או מיטלטלין של הנתבע, רשאי בית המשפט להורות שפסק הדין יבוצע נגד החתומים על כתב הערכות שניתן על ידי הנתבע או למענו לפי סעיף 5(1)(3) לפקודת העתונות, ולהורות על מימוש הערובה שניתנה על ידי החתומים על אותו כתב, ובלבד שחבותם של החתומים לא תעלה על חבותם לפי כתב הערכות.

פיצויים על לשון הרע בעתון

(ב) תובע כאמור בסעיף קטן (א) ימציא לשר האוצר העתק של צו בית המשפט לפי סעיף

זה.

(ג) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות להסדרת הנוהג וסדרי הדין בהליכים לפי סעיף זה ולקבוע את האגרות שישולמו בהם.

88. היו העובדות שעליהן מתבססת תובענה על עוולה מהוות עבירה פלילית, לא ישמש הדבר מחסום בפני התובענה, אך אם ראה בית המשפט הדין בתובענה בכל שלב של ההליכים שהעובדות מהוות, או עשויות להוות, פשע, יעכב בית המשפט את המשך ההליכים עד שיוכח שהעובדות נמסרו לידיעת המשטרה או שהן ידועות לה.

עוולה שהיא גם עבירה

89. לענין תקופת התיישנות בתובענות על עוולות — "היום שנולדה עלית התובענה" הוא אחד מאלה:

תחילת התיישנות

(1) מקום שעילת התובענה היא מעשה או מחדל — היום שבו אירע אותו מעשה או מחדל; היה המעשה או המחדל נמשך והולך — היום שבו חדל;

(2) מקום שעילת התובענה היא נזק שנגרם על ידי מעשה או מחדל — היום שבו אירע אותו נזק; לא נתגלה הנזק ביום שאירע — היום שבו נתגלה הנזק, אלא שבמקרה אחרון זה תתיישן התובענה אם לא הוגשה תוך עשר שנים מיום אירוע הנזק.

פרק ו': שונות

90. שום דבר בפקודה זו לא יראו כפוגע בשיפוט לפי דיני האדמירליות הנתון לבית משפט בישראל, או בהוראות של החוק לתיקון סדרי הדין האזרחי (המדינה כבעל דין), תשי"ח-1958, או של חיקוק שבוטל על ידיו.

שמירת דינים

91. בית משפט שאינו בית דין דתי מוסלמי או בית דין שבטי לא יפסוק "דיה"; בתי דין כאמור לא יפסוק "דיה" בשל מעשה שנפסקו בעדו פיצויים לפי פקודה זו, ובית משפט לא יפסוק פיצויים לפי פקודה זו בעד מעשה שנפסקה בעדו "דיה".

הוראות בדבר פסיקת "דיה"

92. שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי, בצו, לשנות את התוספת.

ביטולים וסייגיהם (תיקון מס' 10) תשס"ה-2005

93. תחילתו של נוסח חדש זה היא ביום ט' בתשרי תשכ"ט (1 באוקטובר 1968).

תחילה

תוספת

(סעיפים 7 ו-92)

(תאגידים שהוקמו בחוק)

(תיקון מס' 10) תשס"ה-2005

1. בנק ישראל;

2. המוסד לביטוח לאומי;

3. שירות התעסוקה;

4. הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים;

צו תשס"ז-2006

5. הרשות לפיקוח חקלאי;

צו תשס"ז-2006

6. רשות ניירות ערך;

צו תשס"ז-2006

7. רשות העתיקות;

צו תשס"ז-2006

8. הרשות השניה לטלוויזיה ולרדיו ;
 9. רשות שדות התעופה, לעניין תפקידיה לפי חוק הטיס (ביטחון בתעופה האזרחית), התשל"ז-1977, וחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998.

צו תנש"ז-2006

צו תנש"ט-2009

יעקב ש' שפירא
 שר המשפטים

מונחים המשמשים בנוסח זה

civil wrongdoer	מְעוֹל	statement	אָמְרָה
profession, trade, occupation	מְשָׁלַח יָד	fault	אָשָׁם
malicious prosecution	נְגִישָׁה	ratify	אָשַׁר
damage	נֶזֶק	assurance, insurance (ביטוח)	בְּטוּחַ
relief	סִעָד	conversion	גְּזֵל
civil wrong	עוֹלָה (עוולה)	interference	הַפְרָעָה
detention	עֲכוּב (עִכּוּב)	representation	הַצָּג (היצג)
injury	פְּגִיעָה	excuse	הַצְדָּקָה
justification	צְדוּקָה (צידוק)	contribution	הַשְׁתַּתְּפוּת (דמי השתתפות)
injunction	צְוֵי (ציווי)	malice	זָדוֹן
mandatory injunction	צוֹ עֲשֵׂה	harm	חֲבָלָה
prohibitory injunction	צוֹ לֹא־תַעֲשֶׂה	bodily harm (injury)	חֲבָלַת גּוּף
counterclaim	תְּבִיעָה שְׂכַנְגָד	insolvent	חֲדַל פְּרָעוֹן
cross action (cross claim)	תּוֹבַעְנָה שְׂכַנְגָד	onus of showing (proof)	חֻבַּת הָרָאָה
occupier	תּוֹפֵשׂ	animal	חַיָּה
remedy	תְּרוּפָה	privileged	חֲסוּי
		privilege	חֲסוּיוֹן
		skill	מִיוֹמְנוּת

לוח השוואה

הסעיף	הסעיף הקודם	הסעיף החדש	הסעיף הקודם
		החדש	
16 סיפה	(4)12	1	(1)2
17	13	2, 64 רישה	(2)2
19	(5)—(1)14	3	3 רישה
20	(6)14	4	3 תנאי
22	15	הושמט	(1)4
58	23	7	(3)(2)4
23	24	8	(5)(4)4
24	25	21	5
25	26	10	6
26	27	9	8, 7
27	28	18	9
28	29	11	10
60	30	12	(א)11
61	31	14	(ב)11
62	32	15	(ג)11
59	33	16 רישה	(2)11
56	34 רישה, תנאי (א)	13	(3)—(1)12

פקודת הנזיקין [נוסח חדש]

נוסח מלא ומעודכן

49	(1)35	57	34 תנאי (ב)
הסעיף	הסעיף הקודם	הסעיף החדש	הסעיף הקוד
		<u>החדש</u>	

פקודת הנזיקין [נוסח חדש]

נוסח מלא ומעודכן

64	(1)ב55	50	(2)35
65	(א)2)ב55	50	36
66	(ב)2)ב55	52	37
67	(3)ב55	53	38
68	(3)ג1)ג55	54	39
69	(4)ג55	55	40
70	(5)ג55	29	(1)41
5	56	30	(2)41
6	57	31	(1)42
71	(1)58	32	(2)42
הושמט	(2)58	33	(3)42
72	רישה (1)59	34	43
73	(א)1)59	42	(1)44
74 רישה	(ב)1)59	43	(2)44
75	(2)59	44	45
74 סיפה	(3)59	45	46
76	60	46	47
(א/ב)77	61	47	48
82	62	48	49
(ג)77	63	35	(1)50
85, 81 רישה	(א)1)64	36	(2)50
(א)84	(ג)1)64	37	תנאי (2)50
(ב)84	(2)64	35 סיפה	(3)50
83 (ב) באמצע	(3)64	38	51
85 סיפה	(4)64	49	52
86	65	40	53
87	66	41	54
88	67	78	רישה (1)55
89	68	79	(א)1)55
90	69	80 סיפה	(ב)1)55 רישה
91	70	81	(ב)1)55 תנאי
92	71	80 רישה	(ג)1)55
		63	א55

[הודעה למנויים על עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו - הקש כאן](#)

[הודעה למנויים על עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו - הקש כאן](#)